

Posudek doktorské disertační práce
**„Strukturální fondy jako nástroj regionální politiky v souvislosti
s podporou českých podniků v období vstupu do EU“**
autora Ing. Marka Berana

Předložená doktorská disertační práce má rozsah 83 stran textu, grafů a obrázků a je rozčleněna do 9 kapitol včetně úvodu a závěru.

Součástí práce je i 10 dalších „kapitol“, jak tyto části práce autor nazývá. Mezi ně ale řadí např. i vlastní životopis, různé seznamy atd.

Práce obsahuje i 11 příloh čítajících dalších 16 stran.

Práce je psána zvláštním stylem, kdy autor kombinuje neosobní formulace s osobními, ke kterým často přidává i sebehodnocení.

Téma disertační práce považují jednoznačně za aktuální, a to jak z hlediska teoretického, tak praktického.

První kapitola práce – **Úvod** – je velmi stručná. Je jí věnováno fakticky půl strany textu. Tato skutečnost je ale do jisté míry vysvětlitelná názvem kapitoly druhé – **Přehled o současném stavu řešené problematiky**.

Tato kapitola však svým obsahem neodpovídá názvu, autorova analýza současného stavu – dá-li se to tak vůbec nazvat – je velmi povrchní, autor si dokonce ani nepoložil otázku, zda je ekonomicky racionální regionální politiku realizovat. Neztotožnil se s názory jiných autorů, ani je neodmítl, ani nekomentoval.

Teoretické zázemí práce tím ztratilo pevný základ. Zařazení některých subkapitol této kapitoly, např. **2.3 Malé a střední podniky** v EU vyznívá jako výkřik autora, neboť zde není realizováno propojení se subkapitolou předchozí. Vypovídací schopnost některých tabulek je minimální, a to včetně tabulky č. 1, neboť je autor opomněl opatřit relevantním komentářem. Souhrnně lze k této kapitole uvést, že současný stav řešené problematiky je zaměřován za výčet zákonných opatření vážících se k problému.

V kapitole č. 3 **Shrnutí východisek pro zpracování disertační práce a formulace hypotéz** je vymezen hlavní cíl disertační práce, tj. *„shrnout nejdůležitější poznatky a zkušenosti z čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů EU pro podnikatelské subjekty (zejména malé a střední podniky) v ČR a vytvořit metodiku pro čerpání financí ze strukturálních fondů EU pro české podnikatelské subjekty tak, aby působila jako nástroj podpory řízení firmy“*, současně jsou vymezeny i hypotézy práce.

Škoda, že se autor nepokusil ověřit, zda je současná regionální politika ve své aktuální podobě krokem ekonomicky racionálním, případně ekonomicky efektivním. Místo toho ověřuje hypotézu: *„Strukturální fondy EU jsou významným nástrojem regionální politiky směřující ke zvýšení ekonomické vyspělosti regionu a důležitým zdrojem finanční pomoci podnikatelským subjektům působícím v jednotlivých regionech ČR“*, a to pouhým dotazem na názor respondentů.

Stejně svérázná je i třetí hypotéza – ani ne snad tak svojí formulací, jako způsobem, jak je ověřována, neboť autorovi opět stačilo vyjádření subjektivního pocitu tzv. ostatních příjemců finanční pomoci, kteří např. na otázku, cítí-li se handicapováni pochopitelně odpovídají, že ano (viz otázka č. 16).

V kapitole čtvrté **Formulace cílů disertační práce** jsou kromě hlavního cíle práce, který je zopakován, uvedeny i cíle dílčí. Nevyznívá dobře, když hned v prvním dílčím cíli si autor klade za úkol definovat to, co již dávno v literatuře definováno bylo (např. regionální politiku, strukturální fondy EU, malé a střední podniky).

Kapitola č. 5 **Zvolené metody a postupy zpracování disertační práce** podle autora přináší „*závěry a doporučení pro rozvoj teorie*“. Ty jsem ale v práci bohužel nenašel. Součástí této kapitoly je také ne zcela integrálně uváděn výčet grantů řešených autorem.

Kapitola č. 6 **Shrnutí výsledků disertační práce** je překvapivá, neboť před ní bych očekával vlastní řešení problematiky. Přesto však představuje s největší pravděpodobností těžiště doktorandovy práce. Odráží totiž vlastní terénní šetření provedené autorem. Ten se ale nejprve na tomto místě zabývá vazbou regionální strukturální politiky a její aplikací na podmínky ČR. Pozornost věnuje mimo jiné i operačním programům a jejich „*uvedení*“ v ČR. Škoda, že text je výlučně popisný bez hodnotících komentářů.

Provedené dotazníkové šetření muselo být velmi pracné a pro ekonomickou praxi z něj může vyplývat řada závěrů. Ke škodě věci ale je, že některé odpovědi respondentů autor vůbec nekomentoval a že učiněné závěry nelze považovat za relevantní. Navíc, některé otázky jsou problematické; autor se například dotazuje, zda mají respondenti s některými fondy EU osobní zkušenost, přičemž není definováno, co je kritériem této zkušenosti.

Pojmy průzkum a výzkum považuje autor za identické, jak je zřejmé z textu na straně 59, resp. 60 disertační práce, s čímž není možné se ztotožnit.

V subkapitole 6.7 se autor snaží verifikovat výchozí hypotézy. Už při verifikaci první z nich však absentují jakákoli konkrétní čísla, o která by se autor mohl opřít. To rovněž platí o hypotézách dalších.

V kapitole č. 7 s názvem **Přínosy disertační práce** začíná autor v jejím druhém odstavci velmi nešťastně sebehodnocením. Nejen, že je takové sebehodnocení nevhodné, ale – a to především – nedopovídá realitě svým obsahem. V subkapitole 7.1 je tvrzeno, že „*práce srovnává názory zahraničních i českých autorů*“, to je ale právě to, co v disertační práci Ing. Marka Berana zcela postrádám. Základní přínos práce „*pro rozvoj věd*“ v následujícím odstavci autor spatřuje ve vymezení souvislostí mezi strukturálními fondy a regionální politikou. Teoretickou vazbu mezi nimi však autor v práci nedokazuje nikde, přičemž vazba pragmatická vyplývá již z článků 158 a 159 Smlouvy o ES, což ale autor ví, neboť to sám uvádí v textu disertační práce.

Se třetím odstavcem 8. kapitoly práce **Nástin dalšího pokračování práce** se ztotožňuji.

Evidentně nad síly autora byl samotný **Závěr práce**. Pominu-li nedostatečný rozsah této 9. kapitoly práce, čítající necelou polovinu jedné stránky, pak nemohu nevidět, že se sestává z výkřiků autora položených do obecné roviny.

Použitou literaturu, jak je uváděna považuji za adekvátní.

Pozitivně hodnotím i kvantitu autorovy publikační činnosti. Neměl se ale snižovat k uvádění publikací bez ISBN či ISSN.

Za adekvátní považuji i rozsah zapojení autora do výzkumné činnosti.

Formální stránka předložené práce nedoznává významných nedostatků, i když za nestandardní lze považovat uvádění bodů 10 -19 jako kapitoly práce. Chybí též číslování v práci uváděných vzorců.

Za zásadní považuji odpověď na otázku, zda disertační práce splnila svůj cíl. První část tzv. hlavního cíle práce, tj. „*shrnutí důležitějších poznatků a zkušeností z čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů EU pro podnikatelské subjekty (zejména malé a střední podniky) v ČR*“ lze považovat za splněný, o tom, zda autor skutečně vytvořil „*metodiku pro čerpání financí ze strukturálních fondů EU pro české podnikatelské subjekty tak, aby působila jako nástroj podpory řízení firmy*“ mám značnou pochybnost, a proto doporučuji, aby tuto část naplnění cíle prezentoval a obhájil před komisí pro obhajoby doktorských disertačních prací.

Verifikování hypotéz v práci uváděné považuji za nedostatečné, a proto je nutné, aby byl tento nedostatek práce také při obhajobě napraven doložením konkrétních důkazů.

Pro rozvoj vědy sice tato práce žádný přínos prokazatelně nemá, pro ekonomickou praxi ale mít může.

I přes výhrady, které k posuzované disertační práci mám a které jsem uvedl ve svém posudku, jsem si vědom toho, že doktorand musel vynaložit jisté úsilí k jejímu vytvoření a že toto úsilí snad nebylo zbytečné, alespoň pro ekonomickou praxi.

**Na základě výše uvedených skutečností
doktorskou disertační práci Ing. Marka Berana
doporučuji k obhajobě.**

V Poděbradech 16. 11. 2007

prof. Ing. Jirí Kraft, CSc.